

WYROK WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

z dnia 22 stycznia 2004 r.

(dotyczy postanowienia Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w sprawie zawieszenia postępowania w związku z koniecznością rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego)

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 stycznia 2004 r. sprawy na postanowienie **Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych** z dnia 24 lipca 2003 r. nr GI-DS-430/186/03/2469,2470 w przedmiocie **zawieszenia postępowania**

oddala skargę

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 lipca 2003r. Nr GI-DS.-430/186/03/2469,2470 wydanym na podstawie art. 144, art. 97 § pkt 4, art. 123 kpa oraz art. 22 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych /Dz.U. z 2002 r. Nr 101, póź. 926/ Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, po ponownym rozpatrzeniu sprawy, utrzymał w mocy postanowienie z dnia 27 maja 2003r. zawieszające z urzędu postępowanie w związku z koniecznością rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego, w przedmiocie ustalenia przez sąd powszechny mocy obowiązującej uchwały Rady Nadzorczej Nr 101/99 Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej „Osiedle Młodych” w Poznaniu z dnia 14 lipca 1999r. w sprawie wykluczenia ze spółdzielni Skarżącej - członka Spółdzielni.

Stan sprawy przedstawiał się następująco:

W dniu 31 marca Skarżąca poinformowała Generalnego Inspektora Danych Osobowych, że Spółdzielnia Mieszkaniowa „Osiedle Młodych” z siedzibą w Poznaniu udostępnia innym podmiotom nieprawdziwe informacje o wykluczeniu jej z grona członków i bezprawnie przechowuje w aktach członkowskich uchwałę Rady Nadzorczej Nr 101, na mocy której wykluczenie nastąpiło. Wskazała, że uchwałę tę podjęła Rada Nadzorcza w składzie, który nie miał umocowania prawnego do podejmowania jakichkolwiek decyzji w imieniu Spółdzielni, bowiem uchwała o wyborze jej członków została prawomocnie przez sąd uchylona.

Wyrokiem zaocznym Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 11 sierpnia 1999r. została uchylona uchwała podjęta przez Zebranie Przedstawicieli Członków Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej „Osiedle Młodych” w Poznaniu o wyborze nowych członków Rady Nadzorczej. Prawidłowość wyroku potwierdził Sąd Apelacyjny w Poznaniu orzeczeniem z dnia 16 marca 2000r., oddalając apelację pozwanej Spółdzielni. Zanim jednak zapadło prawomocne rozstrzygnięcie o uchyleniu powyższej uchwały, Rada Nadzorcza podjęła uchwałę Nr 101/99 z dnia 14 lipca 1999r. w sprawie wykluczenia ze spółdzielni Skarżącej. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych uznał, że dla wydania stosownej decyzji w zakresie zgodności bądź niezgodności z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzania przez spółdzielnię danych osobowych Skarżącej zawartych w uchwale Nr 101 o wykluczeniu z grona członków spółdzielni, niezbędne jest uprzednie ustalenie, czy uchwała powyższa posiada moc obowiązującą. Jedynym uprawnionym do tego organem jest sąd powszechny, gdyż to do jego wyłącznej właściwości należy rozstrzyganie sporów pomiędzy spółdzielnią a jej członkami i innych spraw z zakresu prawa spółdzielczego. Zatem zajęcie stanowiska przez sąd powszechny w przedstawionej kwestii determinuje możliwość zbadania przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych legalności przetwarzania przez spółdzielnię danych osobowych Skarżącej w kwestionowanym przez nią zakresie. Z uwagi na brak rozstrzygnięcia przedmiotowego zagadnienia wstępnego, postanowieniem z dnia 27 maja 2003r. wydanym na podstawie art., 97 § 1 pkt 4 kpa Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zawiesił postępowanie w sprawie.

W dniu 7 czerwca 2003r. Skarżąca wniosła zażalenie na powyższe postanowienie. Zarzuciła, że Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przy rozpatrzeniu sprawy

pominał istotną okoliczność — wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu uchylający uchwałę w sprawie wyboru nowego składu Rady Nadzorczej Spółdzielni. Z chwilą jego wydania, ma on ten skutek, że wszystkie czynności kiedykolwiek podjęte przez tę radę podlegają uchyleniu z mocy prawa. Wskazała również, że GODO zawiesił postępowanie mimo, że dysponował prawomocnym wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 września 2000r. sygn. akt II SA 640/00, w sprawie bezprawnych wykluczeń dokonanych przez nielegalną radę innej spółdzielni mieszkaniowej, a zatem rozstrzygnięcie jej skargi nie wymaga odrębnego postępowania przed sądem, bowiem jego teza i rozstrzygnięcie mają pełne zastosowanie do niniejszej sprawy.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych postanowieniem z dnia 24 lipca 2003r. utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie z dnia 27 maja 2003r. Zdaniem organu, fakt wydania prawomocnego wyroku sądowego uchylającego uchwałę w sprawie wyboru nowych członków rady nadzorczej nie oznacza, że wszystkie wydane przez tę radę akty prawne są z mocy prawa nieważne. Wielokrotnie akty te powodują nabycie przez stronę stosunku prawnego określonych praw i obowiązków. Konieczne jest w takim przypadku orzeczenie sądu, które reguluje sytuację prawną podmiotów. Natomiast powołany przez skarżącą wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego był wydany w oparciu o zupełnie odmienny stan faktyczny i prawny i przez to nie może mieć zastosowania w przedmiotowej sprawie. Wyrok ten dotyczył bezprawnych wykluczeń dokonanych przez radę nadzorczą jednej z warszawskich spółdzielni mieszkaniowych, jednakże w tamtej sprawie, uchwały o powołaniu nowego składu rady nadzorczej sąd uznał za nieistniejące, jako podjęte przez osoby nie będące organem spółdzielni. Zatem wszelkie uchwały podjęte przez tę grupę osób nie posiadających prawnego umocowania do podejmowania jakichkolwiek działań w jej imieniu także nie istnieją. W sprawie będącej przedmiotem niniejszego postępowania takie okoliczności nie zachodzą, stąd nieuprawnione byłoby zastosowanie wskazanego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego. Podkreślono, że Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nie ma prawnych możliwości do ingerowania w stosunki cywilnoprawne łączące spółdzielnię z jej członkami, a jego działanie jest dopuszczalne dopiero wówczas, gdy po uchyleniu przez sąd uchwały wykluczającej skarżącą z grona członków, spółdzielnia nadal przetwarzałaby dane zawarte w orzeczeniu niezgodnie z prawem. Ingerencja

Generalnego Inspektora w sferę stosunków cywilnoprawnych jest niedopuszczalna, gdyż w przeciwnym razie zostałaby naruszona zasada wyłącznej kompetencji niezależnego sądu do sprawowania wymiaru sprawiedliwości.

Skarżąca powyższe postanowienie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zaskarżyła do Naczelnego Sądu Administracyjnego powołując się na te same argumenty. Jej zdaniem, nie jest konieczne rozstrzygnięcie jakiegokolwiek zagadnienia wstępnego przez sąd, a odsyłanie na drogę tego postępowania naraża ją na niepotrzebne koszty. Podniosła, że naruszony został art. 35 § 1 i § 2 kpa bowiem GODO dysponuje prawomocnym wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego wydanym w dniu 25 września 2000r. w sprawie II SA 640/00. W uzasadnieniu tego orzeczenia Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił, że prawomocny wyrok sądu dotyczący bytu organu osoby prawnej, w tym przypadku dotyczący rady nadzorczej jako organu spółdzielni, ma charakter konstytutywny, wiążący również inne sądy i organy. Zatem skoro w przedmiocie braku legalności powołania rady nadzorczej wypowiedział się już sąd, to nie ma potrzeby podejmowania dodatkowych, innych czynności prawnych w przedmiocie uchwał wykluczających członków z rejestru spółdzielni, a decyzja GODO nakazująca spółdzielni usunięcie z ich akt członkowskich nielegalnych uchwał o wykluczeniu nie ingeruje w stosunki cywilnoprawne między spółdzielnią a jej członkami, lecz tylko doprowadza do sprostowania danych w aktach członkowskich zainteresowanych. Naruszony też został przepis art. 12, art. 77 § 1 i § 4 kpa, bowiem GODO nie działało wnikliwie skoro doszło do zawieszenia postępowania z urzędu z jednoczesnym zobowiązaniem skarżącej do podjęcia działań w zakresie i przedmiocie, który prawomocnymi wyrokami sądów został rozstrzygnięty.

W odpowiedzi na skargę Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wniósł o jej oddalenie, podtrzymując w całości argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Ustosunkowując się do podniesionych zarzutów, zwrócił uwagę, że powołany przez skarżącą na poparcie swoich argumentów wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 września 2000r- II SA 640/00 był wydany w oparciu o zupełnie odmienny stan faktyczny i prawny, przez co nie może mieć zastosowania w niniejszej sprawie. W sprawie tej uchwały o powołaniu składu rady nadzorczej sąd uznał za nieistniejące. Natomiast w omawianej sprawie sąd wprawdzie uchylił uchwałę o powołaniu

Rady Nadzorczej Spółdzielni, ale nie uznał jej nieistnienia. Mając na uwadze, że tak powołana Rada Nadzorcza powzięła szereg uchwał dotyczących działania Spółdzielni, sąd powinien w ocenie Generalnego Inspektora, odrębnie rozstrzygać o ich bycie prawnym. Wobec powyższych argumentów zarzut naruszenia przez organ w toku postępowania art. 35 § 1 i 2 kpa, poprzez niezastosowanie w sprawie ww. wyroku nie zasługuje na uwzględnienie. W odniesieniu do zarzutu skarżącej, że Generalny Inspektor nie działa wnikliwie, a zawieszając postępowanie w sprawie, powoduje nieuzasadnioną przewlekłość postępowania, czy narusza art. 12 i art. 77 § 1 i § 4 kpa wskazać należy, że Generalny Inspektor działa w oparciu o przepisy prawa i nie może podejmować jakichkolwiek działań niezgodnych z obowiązującym porządkiem prawnym.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył co następuje:

Na wstępie należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 97 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi /Dz.U. Nr 153, póź. 1271 i Nr 240, póź. 2052/ sprawy, w których skargi zostały wniesione przed dniem 1 stycznia 2004r. i postępowanie nie zostało zakończone, podlegają rozpoznaniu przez właściwe wojewódzkie sądy administracyjne na podstawie ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Stąd właściwym do rozpoznania niniejszej sprawy jest Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, bowiem na obszarze tego sądu znajduje się siedziba Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych - art. 13 § 2 ustawy prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Sądy administracyjne sprawują wymiar sprawiedliwości przez kontrolę administracji publicznej, przy czym kontrola ta sprawowana jest pod względem zgodności z prawem - art. 1 § 1 i § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych /Dz.U. Nr 153, póź. 1269/. Oznacza to, że jeżeli zaskarżone postanowienie prawa nie narusza, sąd obowiązany jest skargę oddalić.

Jako podstawę prawną zaskarżonego postanowienia organ prowadzący postępowanie powołał przepis art. 97 § 1 pkt 4 kpa, który stanowi, że organ administracji publicznej zawiesza postępowanie, gdy rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji zależy od uprzedniego

rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd. Jest to jedna z obligatoryjnych podstaw zawieszenia postępowania, zatem w razie jej wystąpienia organ prowadzący postępowanie obowiązany jest z urzędu zawiesić postępowanie. Z urzędu też ma obowiązek badać w trakcie postępowania, czy nie powstało zdarzenie lub sytuacja, która wymaga zawieszenia postępowania. Zagadnienie wstępne w rozumieniu tego przepisu to okoliczność warunkująca (bądź jeden z warunków) rozstrzygnięcie merytoryczne w sprawie będącej przedmiotem postępowania przed właściwym organem, przy czym ocena tego zagadnienia należy ze względu na jego przedmiot do kompetencji innego organu niż ten, przed którym toczy się postępowanie w głównej sprawie.

Zgodnie z art. 12 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych /Dz.U. z 2002 r. Nr 101, póź. 926/ do zadań Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych należy w szczególności kontrola zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych- Skarżąca zarzucała Spółdzielni Mieszkaniowej „Osiedle Młodych” w Poznaniu, udostępnianie innym podmiotom nieprawdziwych informacji o wykluczeniu jej z grona członków i bezprawność przechowywania w jej aktach członkowskich uchwały Rady Nadzorczej Nr 101, na mocy której wykluczenie nastąpiło. Powołała się na wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 11 sierpnia 1999r., w którym to Sąd ten uchylił uchwałę o wyborze nowych członków Rady Nadzorczej.

Problem w sprawie sprowadza się do ustalenia, czy Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych jest uprawniony do samodzielnego badania mocy obowiązującej uchwały Rady Nadzorczej Nr 101 z dnia 14 lipca 1999r. w świetle późniejszego uchylenia uchwały o wyborze członków tej rady. Zwrócić należy uwagę, że uchwała ta do momentu jej uchylenia przez sąd dawała grupie osób w niej wymienionych prawne możliwości działania w imieniu Spółdzielni, bowiem osoba prawna może działać tylko przez swoje organy. Późniejsze uchylenie przedmiotowej uchwały nie powoduje samo przez się nieważności czynności prawnych podjętych przez ten organ, jednakże okoliczności, z powodu których uchylenie nastąpiło mogą mieć znaczenie dla oceny - w świetle prawa cywilnego - ważności czynności prawnej lub dopuszczalności uchylenia się od skutków prawnych. Inna jest sytuacja, gdy sąd powszechny uznał uchwałę organu spółdzielni za nieistniejącą. Oznacza to, że uchwała taka

w rzeczywistości nie zapadła, a w konsekwencji nie istnieją wszystkie uchwały podjęte przez ten organ, stąd nie zachodzi konieczność badania ich skuteczności lub bezskuteczności. Taki stan faktyczny miał miejsce w powołanej przez skarżącą sprawie II SA 640/00 Naczelnego Sądu Administracyjnego. W niniejszej sprawie sąd powszechny nie stwierdził nieistnienia uchwały o powołaniu nowych członków Rady Nadzorczej Spółdzielni, a jedynie ją uchylił, stąd każdorazowo należy badać jakie skutki prawne dla bytu wcześniej podjętych uchwał wynikają z późniejszego uchylenia uchwały o wyborze członków Rady Nadzorczej Spółdzielni. Uprawnienie takie przysługuje jedynie sądom powszechnym, a nie Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, który jak wcześniej stwierdzono ma umocowanie jedynie do kontroli zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych, a jego ingerencja w sferę stosunków cywilnoprawnych jest niedopuszczalna. Skoro zachodzi konieczność ustalenia przez sąd powszechny czy uchwała o wykluczeniu skarżącej z grona członków spółdzielni ma moc obowiązującą, bowiem dopiero wówczas będzie możliwe ustalenie prawidłowości przetwarzania danych osobowych przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Osiedle Młodych” w Poznaniu, to istnieje związek przyczynowy pomiędzy rozstrzygnięciem zagadnienia prejudycjalnego, a rozpatrzeniem sprawy administracyjnej. Oznacza to, że zawieszenie postępowania przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 kpa jest prawidłowe.

Z przytoczonych powodów Wojewódzki Sąd Administracyjny uznał, że zaskarżone postanowienie prawa nie narusza i stąd na podstawie art. 151 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi orzekł jak w sentencji wyroku.